

МОТИВИ

към проекта на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност

Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт

Проектът на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност (ППЗДДС) отразява измененията и допълненията в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), обнародвани в бр. 71 и 104 от 2020, бр. 111 от 2021 и бр. 14 от 2022 на „Държавен вестник”, както и някои редакционни промени, наложени от практиката по прилагане на ЗДДС и правилника в съответствие с европейското законодателство в областта на облагането с данък върху добавената стойност.

Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт

Във връзка с въвеждане в ЗДДС на промени, свързани с привеждане на ДДС законодателството в съответствие с решения на Съда на Европейския съюз (СЕС), и по-конкретно разпоредби, които дават възможност за корекции при грешно данъчно третиране на доставка, установено с влязъл в сила ревизионен акт, е необходимо да бъдат предприети съответните изменения и в ППЗДДС. В решения на СЕС по дела – С-314/17 „Джиосайкъл България“ ЕООД, С 111/14 „ГСТ - Сървиз АГ Германия“, С-835/18 SC Terracult SRL, С-138/12 „Руседеспред“ ООД и др., СЕС приема, че за да осигурят неутралността на ДДС, държавите членки следва да предвидят във вътрешния си правен ред възможността да се коригира фактуриран данък, който не е следвало да бъде начислен, при положение че издателят на фактурата докаже своята добросъвестност, включително при влязъл в сила ревизионен акт. В тази връзка, са предвидени конкретизиращи и уточняващи разпоредби относно корекцията на данъчни документи, коригирането на начисления данък и ползвания данъчен кредит в случаите на грешно данъчно третиране на доставка, при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите.

С измененията в ППЗДДС се цели още, да бъдат допълнени съществуващи и въведени със ЗДДС правила в действащата система на ДДС, в контекста на доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки, предвид което са предложени промени, свързани с прецизиране на разпоредби във връзка с прилагането на режим извън Съюза, режим в Съюза и режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии.

Предложените промени в ППЗДДС имат за цел и уреждане на възникнали затруднения при практическото прилагане на закона, включително прецизиране на разпоредби във връзка с удостоверяването на доставки, облагаеми с нулева ставка, както и съобразяване на ДДС законодателството с направени промени други нормативни актове – Законът за Регистър БУЛСТАТ.

В тази връзка се предлагат следните промени:

Предложения за промени, свързани с грешно данъчно третиране на доставка, включително при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите:

В случаите на погрешно съставени документи се уточнява данъчния период, през който възниква правото на приспадане на данъчен кредит, както и че това право се упражнява през този период, само когато, погрешно съставеният документ е включен в

дневника за покупките на получателя в предвидения от закона срок. Предлага се текст, с който се уточнява, че корекциите на начислен данък или ползван данъчен кредит в тези случаи се извършват по реда на закона, а отчитането на анулираните документи се извършва по реда на приложение № 12 от правилника.

С оглед направените изменения в закона, във връзка със случаите на грешно данъчно третиране на доставка при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите, се предлагат правила по отношение на упражняването на данъчен кредит от регистрираното лице, извършването на корекциите на начислен данък или ползван данъчен кредит, документирането на доставката, както и отчитането на анулираните документи. Уточнява се, че при наличие на влезли в сила актове, издадени от орган по приходите при доставчика и получателя, при условие че установеното с актове задължение е внесено в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или прихванато по реда на закона, Националната агенция за приходите да възстановява недължимо платени или събрани суми след обективна преценка коя от страните по доставката е понесла неправомерно тежестта на данъка.

Предложения за промени, свързани с прецизиране на разпоредби във връзка с прилагането на режим извън Съюза, режим в Съюза и режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии (специалните режими)

С оглед въведеното в закона задължение за задължителна регистрация за целите на ДДС за данъчно задължените лице, които са регистрирани за прилагането в страната на режима за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии се уточнява, че задължението за обща регистрация по закона на лицата, които не са установени на територията на страната и извършват облагаеми доставки на стоки или услуги в страната, се прилага и когато лицето е регистрирано за прилагането на режима за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии. Отпада и ограничението за лицата, регистрирани за прилагането на този режим, да не посочват данък в издаваните от тях фактури и известия към фактури за доставки с място на изпълнение на територията на страната, за които не се прилага режима и се прецизира разпоредбата, регламентираща изискванията към фактурите и известията, като се пояснява, че те са относими и за лицата, регистрирани за прилагане на този режим. В тази връзка, отпада възможността, когато регистрирано по закона данъчно задължено лице, извършва само доставки, за които се прилагат специалните режими, да се дерегистрира от закона, в случай че се регистрира за прилагане на територията на страната на режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии.

В случаите, когато доставчик, включително който управлява електронен интерфейс, установен само на територията на страната, подава заявление за регистрация за прилагане на режим в Съюза и/или заявление за актуализация на данните, към заявлението следва да прилага и справка за общата стойност на доставките на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване и услуги, извършвани по електронен път, които са предоставени на данъчно незадължени лица, които са установени в други държави членки, и на вътреобщностни дистанционни продажби, при които стоките се изпращат или транспортират от територията на страната до друга държава членка, за текущата и предходната календарна година. Справката е необходима за целите на осъществявания от органите по приходите контрол във връзка с регистрационното производство. Предвид съществуващото в закона основание за задължителна дерегистрация на лицата при заличаването им от търговския регистър, се предлага в тези случаи регистрацията за прилагане на

специалните режими да се прекратява по инициатива на органа по приходите с издаване на акт за дерегистрация.

Предложения за промени, свързани с прецизиране на разпоредби във връзка с удостоверяването на доставки, облагаеми с нулева ставка

Във връзка с изменения в изискванията към формуляра на удостоверението за освобождаване от данък и/или акциз по образец - приложение II към чл. 51 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/432 на Съвета от 15 март 2022 година за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 по отношение на удостоверението за освобождаване от ДДС и/или акциз, както и предвид въведените в закона изменения, се предлага прецизиране на разпоредбите за условията, на които следва да отговарят облагаемите доставки на стоки и услуги с място на изпълнение на територията на страната, за да се прилага нулева ставка на данъка, в случаите когато страната ни не е държава домакин, но е приемаща държава, съответно не е приемаща държава и получатели са:

- командвания/щабове на Организацията на Северноатлантическия договор;
- въоръжени сили на други държави, които са страни по Северноатлантическия договор, за ползване от тези въоръжени сили или от придружаващия ги цивилен персонал, или за снабдяването на техните трапезарии или столови, когато силите участват в общите отбранителни дейности на Северноатлантическия договор на територията на страната и/или на територията на друга държава;
- дипломатически и консулски представителства, както и членовете на техния персонал;
- международни организации, признати от държавните органи на държавата членка - домакин, или членове на такива организации при ограниченията и условията, установени в международните конвенции за създаване на организациите или в споразуменията за техните седалища;
- въоръжени сили на други държави – членки на Европейския съюз, за ползване от тези въоръжени сили или от придружаващия ги цивилен персонал, или за снабдяването на техните трапезарии или столови, когато силите участват в отбранителни дейности на територията на страната и/или на територията на друга държава, имащи за цел изпълнение на дейност на Европейския съюз в рамките на ОПСО.

Уточнени са документите, необходими за прилагането на нулевата ставка на данъка, както и процедурата за заверяване на удостоверение за освобождаване от задължение за заплащане на данък, в случаите, когато страната ни е, съответно не е приемаща държава.

В тази връзка се предлага и прецизиране на разпоредбата за прилагане на нулева ставка на данъка за облагаемите доставки на стоки и услуги с място на изпълнение на територията на страната, когато получатели са институциите на Европейския съюз, Европейската общност за атомна енергия, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка или органите на Европейския съюз.

Предлага се и прецизиране на разпоредбата за прилагане на нулева ставка на данъка, когато получатели са Европейската комисия или агенция или орган, създадени съгласно правото на Европейския съюз, когато Европейската комисия или такава агенция или орган закупуват тези стоки или услуги при изпълнението на задачите, възложени им от правото на Европейския съюз в отговор на пандемията от COVID-19. Уточнени са документите, необходими за прилагането на нулевата ставка на данъка. Когато Европейската комисия или съответната агенция или орган уведоми доставчика, че условията за прилагане на нулева ставка не са налице доставчикът извършва

корекция по реда на закона;

Прецизирана е дефиницията на понятието "държава домакин" и е предложена дефиниция за "приемаща държава" за целите на прилагането на разпоредбите във връзка с удостоверяването на доставките, облагаеми с нулева ставка.

Предложения за промени, свързани с редактиране на разпоредби, във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона

С оглед въведените в закона промени, както и поради възникнали затруднения при практическото му прилагане, се налага да бъдат редактирани и прецизирани разпоредби от правилника, във връзка с което се предлага:

В тази връзка, е уточнено, че не е вътреобщностно придобиване, а вътреобщностна дистанционна продажба на стоки, когато транспортирането на стоката се отнася към доставката, извършена от доставчик – данъчно задълженото лице към получател – данъчно незадълженото лице при придобиването на стоки, изпратени или транспортирани от територията на друга държава членка. Уточнява се също, че не е вътреобщностно придобиване придобиването на стоки, изпратени или транспортирани от територията на друга държава членка за извършване на вътреобщностна дистанционна продажба на стоки с място на изпълнение на територията на страната и в случаите, когато междинен доставчик е регистриран по ДДС в държавата членка, от която се изпращат или превозват стоките, и не е съобщил на своя доставчик идентификационния си номер по ДДС, определен му от държава членка, различна от тази, от която се изпращат или превозват стоките.

Уточнява се, че определянето на мястото на изпълнение на доставките на една и съща стока във верига от доставки, се извършва по общите правила на закона, случаите на доставки на стоки, които се изпращат или превозват от място на територията на страната до трета страна или територия от или за сметка на доставчика или на получателя, ако получателят е лице, което не е установено на територията на страната. Прецизират се разпоредбите за документите, с които доставчикът следва да разполага за доказване на прилагането на нулева ставка на данъка в случаите когато стоките се изпращат или превозват до трета страна.

Предлага се допълващ текст за доставките, за които е приложена нулева ставка на данъка и данъкът е изискуем от получателя и същият не се снабди с необходимите документи за доказване прилагането на нулева ставка до изтичането на календарния месец, следващ календарния месец, през който данъкът за доставката е станал изискуем да се прилагат същите правила за извършване на корекции, приложими за случаите, когато данъкът е изискуем от доставчика и той е лицето, което следва да се снабди с тези документи.

Поради възникнали затруднения при практическото прилагане на разпоредбата от закона относно извършването на освободени здравни (медицински) услуги се предлага се уточняващ текст по отношение на клиничните изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба, които следва да бъдат насочени към превенция, диагностика и лечение на заболявания, за които терапевтичните възможности са ограничени или не съществуват и от които се очакват значителни терапевтични и обществени здравни ползи, оказвани от главен изследовател и изследовател/и на участник е доставка, свързана със здравеопазване по смисъла на закона. В тази връзка се предлага се и дефиниция на понятията „клинични изпитвания“, „главен изследовател“, „изследовател/и“ и „участник“;

Във връзка с прилагане на правилата, въведени в закона, по отношение на третирането на ваучерите и за да се гарантира сигурно и еднакво третиране, както и избягване на затруднения при практическото прилагане, се предлага и уточнение

относно данъчно задължените лица, когато предоставят стоки или услуги срещу приемане на ваучер за конкретна цел като заплащане или част от заплащане, и тези лица са различни от издателя на ваучера, при фактическото предоставяне на стоки или извършване на услуги да не съставят отчет за извършените продажби.

С оглед намаляване на административната тежест за лицата е предложено да отпадне изискването при регистрация на чуждестранно лице, което не е установено в страната към заявлението за регистрация да се прилага и оригинал на нотариално заверен в страната договор между чуждестранното лице и акредитирания представител по повод възлагането му на задълженията по закона.

Предвид въведената в закона промяна по отношение на подаването на справка-декларация и VIES -декларация предложен е уточняващ текст за случаите, когато лицето е регистрирано за прилагане на специалните режими.

Във връзка с влизане в сила на предвидените промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за регистър БУЛСТАТ, обн. ДВ, бр. 94/03.11.2020 г., по отношение на служебното преобразуване от Агенцията по вписванията на единния идентификационен код за физическите лица от 10-значен на 9-значен код се предлага изменение, включително, предвидени са и преходни разпоредби, свързани с идентификационния номер на тези лица за целите на ДДС.

Други промени от технически характер:

Предложени са редакционни и технически промени във връзка с необходимостта от привеждане на приложенията в ППЗДДС в съответствие с направените изменения в ЗДДС.

В тази връзка е предложена редакция на разпоредбата за формулата, по която се определя данъка при доставката на обща туристическа услуга, като ставката е в размер 9 на сто. Това предложение е свързано с въведената в закона промяна на ставката на данъка на 9 на сто за доставка на обща туристическа услуга, както и екскурзиите, организирани от туристически оператори и туристически агенти със случаен автобусен превоз на пътници.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на проекта на нормативен акт

С предложените промени в проекта на нормативен акт не се възпрепятства дейността, не се увеличават разходите и не се създава допълнителна административна тежест за икономическите оператори. Предложените промени в правилника няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета.

Очакваните резултати от прилагането на проекта на нормативен акт

Очакваните резултати от прилагането на акта са осигуряване изпълнението на нормативно установените изисквания на данъчното законодателство в областта на ДДС.

С проекта на правилника се въвеждат правила, които способстват правилното прилагане на норми на правото на Европейския съюз, въведени в ЗДДС.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на акт не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

Информация за проведените обществени консултации

Съгласно чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове проектът на правилника и мотивите към него са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации със срок за

предложения и становища 30 дни.

В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведената обществена консултация ще бъде публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.